ÅRSPLAN
2018 /2019

DEL 1 - INNLEDNING **2**

DEL 2 – BARNEGRUPPENE / SAMARBEID **3**

2.1 STORTROLL *3*
- Rødgruppa; født 2013 - 6 jenter / 3 gutter 3
- Gulgruppa; født 2014 - 6 jenter / 3 gutter 3
- Blågruppa; født 2015 - 4 jenter / 4 gutter 3

2.2 SMÅTROLL *3*
- Ludde; født 2016 - 3 jenter / 3 gutter 3
- Tassen; født 2017 - 3 jenter / 3 gutter 3

2.3 Tilvenning/Foreldresamtaler *4*
2.4 Overganger – mellom avdeling og til skole *4*
2.5 Foreldreråd og samarbeidsutvalg – jfr barnehageloven § 4 ..... *4*

DEL 3 - PERSONALET **5**

3.1 PRESENTASJON *5*

DEL 4 – ÅRET I ÅR/PEDAGOGISKE RAMMER **6**

4.1 Barnehagens formål og innhold – jfr Barnehageloven *6*
4.2 Barnehagens verdigrunnlag *6*
4.3 FAGOMRÅDENE *8*
4.4 HELSEFREMMENDE BARNEHAGE *8*
4.4.1. Mat og Kosthold 8
4.4.2. Fysisk aktivitet/uteliv 9
4.4.3 Trafikksikkerhet 9
4.5 «DU OG JEG OG VI TO» *9*
4.6 PROGRESJON *10*

DEL 5 – UKEPLANEN/DAGLIGLIVET **10**

5.1 GRUPPENE VÅRE *11*
5.2 SAMLING /HVILESTUND *11*
5.3 Lek og Medvirkning *12*
5.4 DAGSRYTMEN *13*

KAP.6 – BARNEHAGEÅRET RUNDT **14**

6.1 Foreldrearrangement/planleggingsdager *14*

KAP.7 – PLANER – VURDERING - DOKUMENTASJON **15**

Trollmyra Barnehage

Del 1 - INNLEDNING

VELKOMMEN TIL NYTT BARNEHAGEÅR

- 2018/2019 –

Trollmyra barnehage skal være en lærende organisasjon, hvis mål er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehagelov og rammeplan.

Vi har fått en tydelig og klar rammeplan som stiller krav til hva både barnehagen og den enkelte ansatte skal levere – og vi må ha rom for å vurdere og reflektere slik at vi leverer det som kreves.

ÅRSPLANEN utarbeides hver høst, og er personalets arbeidsredskap og grunnlag for de planer som legges gjennom året. Den skal gi informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, våre samarbeidsparter, myndighetsnivåene og andre interesserte. Den skal dokumentere våre valg og begrunnelser.
Av miljøhensyn legges årsplanen ut på hjemmesiden – vi kan trykke opp til de som spesielt ønsker det.

I og med at vi ønsker å være EN BARNEHAGE, har vi også valgt å skrive årsplanen mindre avdelingsvis. Vi vil vise helheten av det vi jobber med - og hvordan – på hele huset.

Mørkved
Trollmyra barnehage
høsten 2018

Elin Westernes
(for personalet)

Del 2 – BARNEGRUPPENE / SAMARBEID

Vi teller 26 barn i alder 3-6 år på Stortroll, og 12 barn i alder 1-3 år på Småtroll.
Det er vedtatt en ny bemanningsnorm som sier 6 store/3 små pr voksen. Vi har pr i dag 6,3/3,15 pr voksen, og håper vi kan få normen på plass innen fristen 01.08.2019.

Stortroll ble i år fylt opp av 7 spente treåringer fra Småtroll som kom over i løpet av sommeren.
Vi har fått en 5-åring fra en annen barnehage, og en ny 3-åring.

På Småtroll begynte det 6 helt nye **ettåringer**, hvorav en er søsken, og en **toåring.**

Vi har dette året **5 søskenpar**
På Stortroll er det **16 Jenter** og **10 gutter**
På Småtroll er det **6 jenter** og **6 gutter**.
Alle går i hel plass.

De fleste er bosatt på Mørkved/Bertnes/Hunstad –området, men har også barn som bor i Rønvik og Tverlandet

2.1 STORTROLL

- **Rødgruppa; født 2013 - 6 jenter / 3 gutter**
- **Gulgruppa; født 2014 - 6 jenter / 3 gutter**
- **Blågruppa; født 2015 - 4 jenter / 4 gutter**

2.2 SMÅTROLL

- **Ludde; født 2016 - 3 jenter / 3 gutter**
- **Tassen; født 2017 - 3 jenter / 3 gutter**

Liten?
Jeg?
Langt ifra!
Jeg er akkurat stor nok.
Fyller meg selv helt
på langs og på tvers,
fra øverst til nederst
Er du større en deg selv,
kanskje?
Inger Hagerup

2.3 Tilvenning/Foreldresamtaler

Etter at man har takket JA til plass får man tilsendt brev med mye praktisk informasjon. Vi innkaller til bli-kjent/oppstartsamtale i juni, for å få en myk og god oppstart. Begge pedagoger på avdelingene deltar på disse. Vi har de siste år begynt tilvenning fra 1.august, slik at vi kan fordele oppstarten av ny-barna. Foreldrene får utdelt en plan for tilvenning.

Utpå høsten er det tid for oppfølgingssamtale og utveksling av opplevelsen av barnets første måneder i barnehagen.

Utover det gis det minimum en foreldresamtale pr år, som skal omhandle barnets utvikling og trivsel. Ønsker man flere er det mulighet for det. På disse samtalene har man en gjennomgang av TRAS-skjemaet, som er et pedagogisk observasjonsverktøy som vi bruker for å observere barns språkutvikling fra 2 ½ års alderen.
Vi bruker også et skjema som heter Alle Med, fortrinnsvis på Småtroll; Dette er et observasjonsskjema som dekker barnets seks utviklingsområder: Språkutvikling, lek, sosio-emosjonell utvikling, hverdagsaktiviteter, trivsel og sansemotorisk utvikling.

2.4 Overganger – mellom avdeling og til skole

På siste foreldresamtale på Småtroll kan også pedagog fra Stortroll delta hvis ønskelig.
Siden vi er i lag hver eneste dag, er barna kjent med både avdeling og voksne, så overgangen bruker å gå veldig fint. Ludde og Blå har turer i lag på våren, og vi setter av «besøksdager» hvor et par Ludde er på Stortroll hele dager, for å bli mere kjent. I løpet av sommeren flytter vi garderobeplass sammen med barna fra Småtroll til Stortroll.

Når barnet skal begynne på skolen er det egen foreldresamtale i mars/april der man fyller ut et skjema som overleveres skolen sammen med TRAS-skjema. Barna kan være tilstede på disse samtalene, eller de har blitt intervjuet på forhånd om sine tanker og forventninger til skolestart, som en del av barns medvirkning.

2.5 Foreldreråd og samarbeidsutvalg – jfr barnehageloven § 4

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene/de foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene.

Barnehageeieren skal sørge for at saker av viktighet forelegges foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Foreldreråd avholdes samtidig som foreldremøtet i oktober. Da velges også foreldrerepresentanter til Barnehagens Samarbeidsutvalg. Foreldrene velger to repr + to vara. Alle fire innkalles til møtene sammen med to representanter fra ansatte og daglig leder/eier.

Del 3 - PERSONALET

Personalgruppen består av 9 stk Jenter, fordelt på 8,7 faste årsverk, samt to ekstraressurser.
Vi er i alder mellom 22 og 65 år.

Vi er totalt fem pedagoger på Huset, med fordypninger og videreutdanning innen utefag, skapende virksomhet, småbarnspedagogikk, sosialfag m/adm, økonomi i barnehageledelse, pedagogisk veiledning, dialog og Marte Meo. Hos assistentene finner vi kompetanse innen barnepleie, tegning-form og farge, husstell og søm, samt erfaring fra andre barnehager og som dagmamma og ikke minst egne barn – og barnebarn!

Den nye pedagognormen pr 01.08.2018 på en pedagog pr 14 barn over 3 år/7 barn under 3 år, har vi vært innenfor i mange år. Heidi H skal ha fødselspermisjon dette året, og vi fikk ikke tilsatt pedagog for henne. Vi har derfor konstituert Heidi K til fagarbeider dette året, og avhjelper Hanne.

Vi er praksisbarnehage for Barnehagelærerutdanningen ved Nord Universitet, og tar inn studenter derfra når vi ser mulighet for det. Dette året tar vi en pause! Kan også hende at en og annen praksisplassrelatert ungdom vil dukke opp. Det krydrer dagen med «nye koster»

Vi ønsker å fremstå som EN BARNEHAGE – bruke de voksne på tvers av avdelingene og dra veksler av hverandres kompetanse og interesser. Det gir et bedre barnehagetilbud, og vi ser at det skaper trygghet for både barn og foreldre. I perioder hospiterer vi på hverandres avdelinger, slik at vi alle får en best mulig oversikt over avdelingenes likheter og ulikheter – og ikke minst at barn og voksne blir godt kjent på tvers-. Ved sykdom og ferie hjelper vi hverandre, og tar inn vikar når behovet tilsier det.

"Mennesker er som en bukett med blomster; hver har sin farge, hver har sin duft, det gjør at de blir så fine sammen"
Josephine Baker

3.1 PRESENTASJON

STORTROLL	Årsverk	NAVN	Start	
Pedagogisk leder:	**100 %**	**Benedikte Methi**	2011	
Førskolelærer	**100 %**	**Renate Justad**	2013	
Assistent	**100 %**	**Agathe Ørnesmo**	1993/2007	
Assistent	**100 %**	**Grete Engmo**	2009	
Ekstraressurs	**80 %**	**Clara Zweigel**	2018	
Førskolelærer	100 %	Heidi H. Vollen	2012	Permisjon 2018/19

SMÅTROLL			
Pedagogisk leder	**100 %**	**Hanne Leithe**	2016
Fagarbeider	**100 %**	**Heidi Karlsen**	2000
Assistent	**70 %**	**Torill Breivik**	1990
Assistent	**100 %**	**Hege Westblikk**	2013
Ekstraressurs	**100 %**	**Anne Bente Andersen**	2018

Daglig leder/Eier	**100%**	**Elin Westernes**	1990/2003

VÅR VISJON ER;

"VI BYGGER VINDMØLLER"

"Når forandringens vinder blåser,
går noen i hi,
mens andre går ut og bygger vindmøller"
(*kinesisk ordtak*)

Del 4 – ÅRET I ÅR/PEDAGOGISKE RAMMER

Trollmyra Barnehage skal være en god plass å være – og en god plass å lære.
Dagen skal fylles med passe organisert aktivitet, og masse tid til lek!
Vi skal respektere langsomheten, være der på barnas premisser!
Vi skal dyrke latter og humor, men også lytte og pleie gode samtaler.

4.1 Barnehagens formål og innhold – jfr Barnehageloven

§ 1.*Formål*

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.
Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering

§ 2.*Barnehagens innhold*

- Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.
- Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.
- Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.
- Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.
- Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.
- Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

4.2 Barnehagens verdigrunnlag

skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid!
Det skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven (se kap over) og barnekonvensjonen – om barns rettigheter
Rammeplanen skisserer følgende verdier som skal gjenspeiles i barnehagedagen:

Barn og barndom
Alt vi gjør, og alt vi tenker skal alltid være til BARNETS BESTE! Alle som går i Trollmyra barnehage skal oppleve en GOD BARNDOM preget av trivsel, vennskap og lek!

Vi skal være gode voksenmodeller;
Hos oss vil dette si at vi legger vekt på å møte hverandre på en god måte, vi trøster hverandre hvis vi ser andre er lei seg, hjelper hverandre og støtter hverandre. Omsorg og empati blir her viktige stikkord. Barnehagen vår skal være en trygg arena der alle kan føle seg like mye sett og ivaretatt,

av både barn og voksne. Vi er opptatt av at alle barna skal ha venner i barnehagen, derfor tilrettelegger vi hverdagen slik at barna får tid også på tvers av kjønn og alder å stifte vennskap, i blant annet leken. Og sist men ikke minst; vi viser høflighet for hverandre ved å si hei og ha det hver dag – både barn og voksne! Framsnakking!
Alle skal oppleve og bli SETT og møtt for den du er; Vi har alle våre talenter!

Demokrati
I barnehagen skal vi fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta.

Vi er mye gruppevis og delt gjennom barnehagen, noe som gir større rom for gode samtaler og undringer. Man får øvet seg i og ta ordet og ytre sin mening i mindre grupper. Vi ønsker å gi barna gode vekstvilkår gjennom en balanse av klare grenser og valgfrihet.
Alle skal bli HØRT – alle stemmer teller!

Mangfold og gjensidig respekt
Barnehagen skal fremme mangfold og gjensidig respekt ved at barna skal oppleve at det finns mange måter å tenke, handle og leve på.

Dette gjør vi ved å synliggjøre variasjoner i verdier, religion, kulturer og livssyn. Gjennom åpenhet og undring lære oss respekt for ulikheter; både på individ, familie og kultur.

Likestilling og likeverd
Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Dette gjør vi ved å lære oss å ha respekt for ulikheter. Synliggjøre ulike kulturer, livssyn og levesett, og støtte opp om dette ved å jobbe med både egne og andres holdninger. Være bevisst ift valg av leker, aktiviteter og deling av grupper, og gi rom for undring og dialog.
Bygge opp selvtillit for den du er – vi skal se det indre, ikke ytre! Vi er alle betydningsfulle!

Bærekraftig utvikling
Barnehagen skal bidra til at barn lærer og ta vare på seg selv, hverandre og naturen

Dette gjør vi ved å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Samle søppel når vi er ute på tur skal falle seg helt naturlig. Vi skal sortere og forklare, både inne og ute, vi skal lære oss å bli miljøbevisst i alt vi gjør!

Livsmestring og helse
Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon der barns fysiske og psykiske helse skal stå i fokus. Barns trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd skal være sentralt.

Vi skal hjelpe barn til å utvikle en sterk selvfølelse og få en indre trygghet for å kunne mestre livet sitt nå og på lang sikt. Vi skal hindre og forebygge mobbing og utestengelse, ved å være der hvor barna er. Vi skal sette barns psykiske og fysiske helse på dagsorden for å sikre at alle barn lever i en god omsorgs- og livssituasjon. Vi skal også jobbe med kroppen vår, følelser, det å dele med hverandre, turtaking og samarbeid. Og vi som voksne, både foreldre og personale, skal gå foran med gode eksempler og være gode rollemodeller for barna.

Vi ønsker å fremme positive handlinger og skape et inkluderende miljø hvor vi jobber med å se individet, men har også fokus på felleskapet; både i små og store grupper.
Å bli sett, verdsatt og adressert som et flott menneske hver dag er et menneskelig behov, og er ubeskrivelig viktig for psyken, selvtilliten og selvbildet. Å mestre motgang er og en viktig del av det.

En dag i Trollmyra Barnehage gi gode opplevelser, passe utfordringer, gode samtaler, gode og sunne matopplevelser, rom for ro og hvile, også for de som ikke sover, et godt fang og nære voksne.

Barns trivsel – vårres ansvar!

4.3 FAGOMRÅDENE

Rammeplanens fagområder skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal være retningsgivende og prege arbeidet med fagområdene, samt at barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Likeså er leken et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. De skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

I våre temaperioder vil de ulike fagområdene kommer til uttrykk gjennom våre valg ift bruk av ulike materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk, metoder og aktiviteter.

Fagområdene er;

- ✓ *Kommunikasjon, språk og tekst*
- ✓ *Kropp, bevegelse, mat og helse*
- ✓ *Kunst, kultur og kreativitet*
- ✓ *Natur, miljø og teknologi*
- ✓ *Antall. Rom og form*
- ✓ *Etikk, religion og filosofi*
- ✓ *Nærmiljø og samfunn*

Se kap. 4.6 om progresjon.

4.4 HELSEFREMMENDE BARNEHAGE

Vi skal være en helsefremmende barnehage – som fremmer trivsel og sunn livsførsel gjennom fysisk aktivitet, et sunt og varierende kosthold, gode opplevelser og god psykisk helse

4.4.1. Mat og Kosthold

Måltidet er en viktig arena, både sosialt og læringsmessig. Vi ønsker å gi barna gode matvaner, og vi følger de nasjonale retningslinjer som er satt for mat og måltider i barnehagen. Vi setter av god tid til å spise og nyte, og ha gode samtaler. Og vi venter gjerne til flere er ferdig før vi begynner å dekke av.

Vi ønsker å la hverdag være hverdag og servere mat utfra det, og la helgekosen høre familien til. Men av og til blir det litt «fest» her og, gjerne i forbindelse med spesielle arrangement. «Varm-lunsj» lages dette året fortrinnsvis i gruppene; Innegruppa, Utegruppa og Ludde. Fredager u/varmlunsj er det havregrøt på menyen – en slager!
Vi følger vårt eget motto; «det er lov og ikke like, men alle må smake»

Det er et mål at barna skal være delaktig i matlagingen og da på et nivå de mestrer. De minste kan for eksempel være med å bake ut rundstykker eller rører i røra, mens de største kan trekke inn matematikkens verden ved å måle og veie, telle og kutte. Og det å smøre matpakken sin selv til tur – stor stas og masse læring!

En klok dame skal ha sagt: "*det finns ikke umulige unger, bare sultne unger…*"
Derfor har vi i tillegg til frokost, lunsj og to-måltidet, lagt inn en liten fruktbit eller knekkebrød i ti-tida, det holder blodsukkeret jevnt.

4.4.2. Fysisk aktivitet/uteliv

Vi i Trollmyra liker å være ute, og benytter hver anledning til å komme oss ut i frisk luft.

Småtroll bruker uteområdet i barnehagen aktivt på formiddagene før og etter lunsj – gjerne halve gruppa om gangen. Hver tirsdag har vi turdag hvor vi enten går gruppevis eller i samlet tropp av gårde til en plass i nærområdet; ex Hemmeligskogen, Mørkvedlia, Steinene ved Mørkvedmarka skole og skogen/stien opp til Bjørndalslia. Det er ikke lengden på turene som er viktig, men opplevelsen av å komme seg utenfor barnehagens gjerder og finne nye utfordringer og interesser. Noen ganger kan turmålet gå etter impulsene til barna - kanskje finner vi noe i grøftekanten rett borti svingen som fanger oppmerksomheten vår. Av og til spiser vi på tur, andre ganger spiser vi i Grillhuset - det viktigste for oss er at barna skal få oppleve turglede og få interesse av det å være på tur. Hver mandag spiser Ludde grillhusmat til lunsj.

Utegruppa på Stortroll har fast turdag hver mandag, og er en gruppe som har base ute også tirsdag, onsdag og fredag. På turene bruker vi nærmiljøet; vi har Mørkvedlia med både fotball– og løpebane, Bjørndalslisletta med ake- og skimuligheter, og ikke minst Hemmeligskogen, som foreldrene var med å bygge opp i 2013/14. Her har vi balansestokk, bruer, disser, en bil og ei lita hytte som barna har laget.
Utegruppa spiser lunsjen sin i Grillhuset, Gapahuken eller ute på tur. Hver fredag har de grillhusmat.

Tordag **starter vi dagen med frokost i Grillhuset – og vi fortsetter gjerne dagen ute.**

4.4.3 Trafikksikkerhet

Foreldre og barnehageansatte er barnas viktigste rollemodeller, og barna lærer først og fremst ved å observere det vi voksne gjør - ikke sier. Også i trafikken.

Vi ble i i oktober 2014 godkjent som en Trafikksikker barnehage, derfor;

- respekterer vi at det er 30 km/t fartsgrense til og fra barnehagen, det er med å skape gode holdninger
- vi har alltid barna våre fastspent i bil og buss - samme med oss voksne og dere foreldre:) vi er da gode voksenmodeller!
- vi rygger bilene våre inn til parkering, på den måten er oversikten bedre når vi skal kjøre herifra!
- vi lar ikke bilene stå på tomgang, det skader miljøet!
- Barnehagens port skal til enhver tid være lukket, og barnehagen skal forlates sammen med en voksen.
- vi bruker alltid refleksvester på ungene når vi beveger oss i trafikken i høst- og vinterhalvåret, går alltid med en voksen i front og bak, og før vi krysser veien må vi stoppe, se og høre!
- Vi tar ikke barna med i buss uten belter, noe som kan bety ventetid!
- Småtroll bruker hverken buss eller maxi, SU-vedtak 4/2016

4.5 «DU OG JEG OG VI TO»

Bodø Kommune har Mobbing og Psykisk helse som satsningsområder i sine barnehager, og ønsker også at alle skal sertifiseres som Helsefremmende barnehager.
Vi har valgt å ha et gjennomgående tema dette året i samsvar med dette, og vi har valgt å kalle det «DU OG JEG OG VI TO».

Vi skal ha fokus på FELLESSKAPET; at alle skal føle seg trygg og inkludert, tilhørighet
Videre er VENNSKAP og EMPATI nøkkelord; hvordan er vi med hverandre, hva betyr det når…, hva gjør vi når..
KROPPSBEVISSTHET; lære ord og et begrepsapparat til å kunne snakke naturlig om egen kropp, forklare, og bevissthet rundt orden NEI

Detter er viktige innfallsvinkler til å trygge barna, forebygge mobbing og være en helsefremmende barnehage.

4.6 PROGRESJON

Den nye rammeplanen vektlegger progresjonens intensjon; nemlig at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Barn skal oppleve progresjon i barnehagens innhold ved at vi legger til rette for varierte leke- aktivitets- og læringsmuligheter i alle aldersgrupper.
Vi vil gjennom dette året jobbe ut progresjonsplaner, bl.a ift rammeplanens fagområder.

Ikke alle kan være med på alt, og vi har gjort følgende fordeling på hvem som deltar på ulike faste turer
Dette utfra barnas nytteverdi og utbytte.

1 ½ år	2 år	3 år	4 år	5 år
Nærområdet	• Tannlegebesøk • Mørkvedhall/turnhall	• 4H-gården • Bytur	• Samisk teater • Brannstasjon • 4H-gården	• Åker • Museum • Togtur • Ballett • Fjøsnisse • Svømmetrening

Rammeplanen legger likeså tydelige føringer på at de 7 fagområdene skal være synlig i både aktiviteter og temaopplegg vi jobber med, og vi skal sikre at barna får erfaringer og opplevelser fra alle områdene, og vi skal sikre at de opplever progresjon i aktivitetene.

Vi har derfor laget en egen **PROGRESJONSPLAN FOR RAMMEPLANENS 7 FAGOMRÅDER.**
Der er mål og aktiviteter delt inn etter alder. Det skal gi oss føringer på hvordan vi ønsker og utvikle aktivitetene og tilbudet gjennom barnehagelivet. Oppdelingen er selvsagt ikke absolutte, men må alltid sees i forhold til det enkeltes barns modning og erfaringer.
Ligger ute på barnehagens hjemmeside under fanen PLANER.

Del 5 – UKEPLANEN/DAGLIGLIVET

Avdelingene følger en noenlunde fast uke-rytme som fungerer som en ramme for den ukentlige/ månedlige planleggingen. Men det skal alltid være rom for avvik og spontanitet utfra endring i rammene, som ex barnegruppa/ enkeltbarn, hendelser, personal – og ikke minst innspill fra våre brukere; barn og foreldre!

	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG
Stortroll:	**Utegruppe** m/Turdag **Innegruppe** m/temaarbeid og hvilestund	**Utegruppe** **Innegruppe** m/temaarbeid og hvilestund **RØD har førskolegr**	**Utegruppe** **Innegruppe** m/temaarbeid og samlingstund	**Utedag for alle**	**Utegruppe m/Grillhuslunsj** **Innegruppe** m/temaarbeid og samlingstund ***Varmlunsj eller havregrøt***
Felles:			**Turnhall** 2g/mnd gruppevis; Ludde/Blå Gul/Rød	**Grillhus-frokost** Plandag for pedagogene	**Felles Dramasamling** (siste fre i mnd)
Småtroll:	**Samlingsstund** **Ludde** spiser varmmat i **Grillhuset**	**TURDAG**	**Samlingsstund** Rullerer; **Bevegelseslek Vannlek, Musikkstund**	**Utelek på formiddagen**	**Samlingsstund,** ***Varmlunsj eller Havregrøt***

Vi starter dagen i lag med frokost utenfor kjøkkenet. Kl 08.30 går vi hver til vårt – og dagens aktiviteter starter kl. 09.00.

5.1 GRUPPENE VÅRE

Med 39 barn høyt og lavt og med mange rom, står grupper høyt i kurs hos oss. En 1- og 2-åring har vidt forskjellige behov, så på Småtroll deles ofte gruppene i Tassen og Ludde. Samme er fra 3 til 6-åringen på Stortroll, derfor vil enkelte aktiviteter, arrangement og turer være forbeholdt ulike alderstrinn, se eksempel under 4.6 progresjonsplan. På Stortroll fortsetter vi med inne- og utegrupper, det gir rom for masse lek og læring i mindre grupper – og det er sjelden vi drar på tur med hele bøtteballetten. Alle har så mye mer igjen for turer i mindre grupper – både barn og voksne.

5.1.1.INNE- /UTEGRUPPE Stortroll

Vi har valgt å dele barnegruppa i to, 4 dager i uka; ei innegruppe og ei utegruppe. Vi har valgt å dele de etter alder; Rød + halve Gul/ halve Gul + Blå, og bytter mellom ei uke ute og ei uke inne. Begge gruppene følger samme tema, men har ulike aktiviteter inne/ute. Det er samme to voksne som følger gruppen de to ukene. Det gir mulighet for tett og god oppfølging av det enkelte barn. De som har et bilde av et TRE på garderobeplassen sin har Utegruppe.

5.1.2 Rød/førskolegruppe

Vi starter opp i september med klubb hver tirsdag.
Rødgruppa skal innom temaer som, trafikk, sosialisering, vennskap, selvstendighet og enkle skoleforberedende oppgaver.
Vi vil også fokusere på begynnende skriveopplæring der de lærer seg rett blyantgrep og det å skrive navnet sitt. Vi vil også dra på forskjellige turer ilag og vi avslutter med en togtur og museumsbesøk til Fauske.

5.2 SAMLING /HVILESTUND

Stortroll har samling før lunsj i både i Inne- og Utegruppa.
Hver mandag og tirsdag har ½ innegruppa hvilestund, med enten yoga eller massasje, og den andre ½ part har samling.
Samlingen kan inneholde;

- **Dag, dato og måned**
- **Språklek**
- **Sang, rim, regler og litteratur**
- **Bilder og konkreter ut i fra tema**
- **Barns medvirkning og undring**

Småtroll har **Samlingsstund** på hver gruppe (Tassen og Ludde) tre ganger i uka, hvor periodens sanger, rim & regler blir gjennomført. For de små er det viktig med repetisjon, derfor synger vi de samme faste sangene hele perioden igjennom. I tillegg til sang, har barna hvert sitt navnekort de henger opp hver gang. Vi har også innslag av høytlesning, flanellograf og bevegelsessanger i samlingene våre.

Siste fredag i mnd har vi Fellessamling på Huset, der avdelingene kan vise frem/synge/dramatisere for hverandre.

5.3 Lek og Medvirkning

Der det er lek er det læring! Det er gjennom leken at barna knytter vennskap. De lærer hverandre å kjenne ved å finne gode sosiale rammer for hvordan leken skal foregå. De eldste barna har en større verbal uttrykksform i leken, mens de yngste uttrykker seg mer kroppslig og non-verbalt. Barna bruker leken som et sted der de bearbeider inntrykk og opplevelser, og den er deres forberedelse til voksenlivet. Det er den spontane leken som er den røde tråden gjennom barnas hverdag og vår hovedoppgave er å gi dem inspirasjon til å utvikle den. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes!

- Det skal være TID til lek uten for mange avbrytelser i hverdagen.
- Voksne skal være gode rollemodeller og delta på barnas premisser. Gi inspirasjon der det behøves og ta initiativ til lek, og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken
- Vi skal skape RO og ROM for leken; gi mulighet til å bli kjent med alle typer leke-former som rollelek, fysisk lek, regellek og konstruksjonslek.
- Vi har et allsidig lekemiljø både inne og ute, og det er viktig at vi tilrettelegger for å få barna til å ta de ulike arenaene i bruk.

For å tilrettelegge for en best mulig lek og hverdag, så er vi i barnehagen opptatt av at barna selv skal få være med på å legge til rette for egne ønsker og interesser. Vi synes det er viktig at det er rom for det i løpet av uken, at ikke hver dag er full av planer. Barna selv må få innflytelse, og da er det viktig at vi voksne setter av tid til dette.

Gjennom prosjektet Ergonomi og pedagogikk som vi deltok på noen år tilbake, og som vi har videreført i hverdagen, opplever vi at barna nå i større del er delaktig og kan klare det meste sjøl. De rydder etter seg når vi har spist frokost/lunsj, de kler på/av seg selv i mye større grad, de klatrer opp og ned stoler på egen hånd, de opplever voksne som har mer tid og mindre stress. Det gir også ringvirkning for mye god lek og læring i barnehagen.
Mestring = lykke og god selvfølelse!

5.4 DAGSRYTMEN

Dagen i barnehagen er lagt opp etter en fast dagsrytme. Særlig i oppstartsfasen er det trygt med en fast rytme; skape en viss struktur som de kjenner igjen fra dag til dag. Vel så viktig er det at denne gir rom for spontanitet og avvik når det er behov for det, vi må tørre og legge planer og klokka tilside!!

KL	HEI, MORN:)	
07.00	**Barnehagen åpner**	Barna tas imot i garderoben eller på avdelingen; viktig at barn og foreldre føler seg ventet og velkommen. I samarbeid finner vi den rutinen rundt avskjeden som passer best for ditt barn. Hvis frokosten er godt i gang og krever oss ved bordet, er det fint om dere følger barnet inn på avdelingen.
	FROKOST	Spiser vi i lag utenfor kjøkkenet. Frokosten avsluttes kl 8.30, de som kommer etter det må ha spist hjemme. Barna dekker selv av og setter i oppvaskmaskinen.
	FRILEK inne-ute	Barna velger i størst mulig grad aktivitet selv, for å utvikle egne interesseområder samt hvem de vil leke med. De voksne må ved behov tilrettelegge for utvikling av leken og bruk av kroppen. Og for å holde et jevnt blodsukker, serveres det litt knekkebrød i denne tida.
Ca 09.45	**TILRETTELAGT AKTIVITET – enkelte dager**	Denne aktiviteten setter en voksen igang, den planlegges og tilrettelegges, tilpasset barnas alder og modenhet; felles eller i grupper. Det må være balanse mellom utfordring og mestring for å gi utvikling og læring! Samspillet er viktig, samt at fagområdene skal ha en framtredende plass. Prosessen viktigere enn produktet!
Ca 10.30	**SAMLING**	De fleste av ukas dager har begge avdelinger ei eller annen form for samling før lunsj; det være seg i grupper eller felles. Siste fredag i måneden er det «fellessamling» på huset.
11.00	**LUNSJ**	Vi prøver å praktisere god bordskikk; sende til hverandre, venter på tur, sitte rolig ved bordet, spise pent, passe med pålegg, takke for maten etc. De som kan smører selv på, og de "store" kan være til stor hjelp for de som er i "startgropa". De dekker selv av kopp og fat. Vi ønsker at de skal spise opp det de har på fatet, men det er ikke alle dager man klarer det! Og på Småtroll skal ikke skorper være et hinder for ny brødskive. Barna skal lære å kjenne egne behov, f.eks at de er mette! Vi ønsker at måltidene skal være en fin stund for samtale og fellesskap, derfor sitter vi ved flere bord slik at flere kommer til ordet.
	SOVETID	De som sover i barnehagen har sin faste soveplass i seng eller på madrass. Noen sover i egen vogn. En voksen er sammen med de til de sovner, og når de står opp passer vi på å ta oss litt ekstra tid til kos. Den enkeltes sovetid registreres via hjemmesiden.
	Garderobe/bad	Vi arbeider for at barna skal bli mest mulig selvhjulpne, både med på- og avkledning. Finne ut i lag hva slags klær dagens vær tilsier. Vi oppmuntrer og hjelper til når det er nødvendig. Når vi kommer inn skal de prøve å ta ansvar for eget tøy ved å legge/henge det på plass. Innøve gode hygieniske vaner før måltidet og etter toalettbesøk- håndvask Stelle-stunden på Småtroll gir en flott mulighet for en-til-en kontakt; omsorg og nærhet, kroppsbevissthet og begrepstrening. Oppfordrer dere foreldre til å følge «listen» over hva slags tøy som skal være hvor
	UTELEK	Utelek gir større mulighet for grovmotorisk utfoldelse og lek, i et kjent miljø! Vi lærer å være ute i all slags vær……fra minutter til timer……avhengig av vær! Her blir vi kjent med hverandre på tvers av avdelingene- vi er en barnehage☺ Faste turdager – og ellers småturer rundt om i nærmiljøet. Godt å ha et Grillhus der vi kan varme oss litt på kalde dager. Og en Gapahuk med tak!
Ca 14.15	**FRUKT-STUND**	På ettermiddagen spiser vi passe knekkebrød/brød ute eller inne. Etterpå er det litt frukt.
	Rydding	Når barna avslutter en lek eller aktivitet prøver vi å gjennomføre at de rydder på plass det som er brukt. Omfang etter alderstrinn! Vi ønsker at barna skal lære å ta vare på de tingene vi har i barnehagen.
16.30	**Vi stenger**	Vi ønsker at barna må få tid til å avslutte og rydde opp det de holder på med før de går. Utveksling av informasjon. Hvor mye vi får formidlet vil avhenge av situasjonen der og da….

HA DET BRA OG TAKK FOR I DAG:)

På barnehagens hjemmeside finner dere Tavlepost – som forteller litt om hvordan dagen har vært

Kap.6 – BarnehageÅRET RUNDT

Faste arrangement/aktiviteter *som etter hvert er blitt* ***tradisjoner…****bidrar til forventning, spenning og kos; og en gylden anledning til å knytte hygge og mat i lag…..*

▸**OPPSTART** *Vi kommer oss i gang…TILVENNING, bli kjent… trygghet, tilhørighet, trivsel og vennskap* ▸ **HØSTEN**…som årstid med ulik fokus…
TURNHALL - To onsdager i mnd drar vi til Turnhallen hvor fysisk aktivitet står på programmet. Rød og Gul drar ilag, og Blå og Ludde slår følge.
ÅKERBESØK har de siste årene vært på Fenes – der Rødgruppa har fått plukket med grønnsaker som vi har luktet og smakt på
Brannvernuke (uke 38) I regi av Norsk brannvernforbund deltar vi på nasjonal brannvernuke, der vi besøker brannstasjon og har brannøvelse, og ulike aktiviteter rundt emnet.
Den nasjonale REFLEKSDAGEN – markerer vi en dag i oktober. Fokus på mørketid og viktigheten av å bruke refleks
FN-dagen er avslutning på 2 uker med fokus på Vennskap og andre kulturer. Mat fra andre land på menyen
Den internasjonale Bamsedagen er 27.oktober – og da serveres årets eneste men beste bamsekake! Ungene tar med kosebamsen sin og de voksne dramatiserer Gullhår! Bamsesykehus og Bamsedisko
Besøk av fjorårets skolebegynnere (okt) vi inviterer fjorårets skolebegynnere på besøk i utetiden. Det er stor stas for både dem og oss i barnehagen. Da er det årets rødgruppe som får være sammen med dem inne/ute og høre om «livet på skolen».
Juleaktiviteter (des) Vi bruker desember til å forberede barna på høytiden som skal komme – og prøver å overlate feiringen til foreldrene! Vi tenner adventslys og øver oss på julesanger; både religiøse og verdslige, de eldste på fjøsnissebesøk, mens andre står for "julematen". Vi markerer Lucia, sender julekort og lager hemmeligheter, og har vår egen lille nissefest…. Hva ungene er med på avhenger av alder.
VINTEREN som årstid, Ski u/staver kan tas med og brukes i barnehagen av Stortroll-ungene. Vinterakt og turer etter vær og føre
Solfæst (januar) Den dagen sola igjen skinner på barnehagen, begynner vi planlegginga av solfesten. Vi feirer med sol- samling og "gult" måltid. Vi "pynter" oss og bhg med effekter ungene har laga.
Samefolkets Dag (6.februar) – vi setter av ei uke Og markerer det med å snakke om temaet og ha aktiviteter rundt dette. I Grillhuset lages det tradisjonell samisk mat. Og siste årene har vi vært på samisk teater på Nordlandsmuseet
Tannlegebesøk (februar) Det er tradisjon hos oss at 2-åringene drar på bli-kjent-besøk til tannklinikken. Helst før de kalles inn
Karneval (februar) m/sambarytmer, leker og– og karnevalskafé! Barna kommer ikledd egne kostymer.
Trafikksikkerhets uke (april) Vi setter av ei uke der trafikksikkerhet er i fokus. Lære om skilter og utstyr, og øver oss ute i trafikken.
Ballettforestilling (april) Vi drar med de eldste og ser på Pias ballettstudio sin danseforestilling
PÅSKE m/ulike påskeaktiviteter Påskelunsj for barn og personale
VÅREN som årstid, hva skjer i naturen. Mye og undre seg over…
17.mai - Vi øver oss på tog og «rop», og pynter til kafeèn på selveste dagen. Den er i foreldreregi, Ludde-foreldrene er komitè. Vi går i barnetoget på Mørkved, og avgangsbarna er fanebærere.
4-H gården (mai) Der får vi besøke dyrene i fjøset, kjøre med hest og vogn, og vi griller og spiser mat der. Kjempestas å få møte ulike arter av norske husdyr…ikke hverdagskost for de fleste. Blå og Gul som drar.
Togtur til Fauske (juni) Den årlige avslutningsturen for Rødgruppa, med museumsbesøk, skattejakt og ikke minst togtur! Stor stas og et fint minne:)
Sommerfest (juni) Når ferielista er klar setter vi av dato for sommerfesten. Vi ordner en liten utstilling, fint vær og underholdning på trappa. Utdeling av perm, diplom og minnekopp til avgangsbarna. Matsalg og kakebord!
SOMMEREN som årstid,hva skjer i naturen og rundt oss… **Ferietid** m/div sommeraktiviteter

6.1 Foreldrearrangement/planleggingsdager

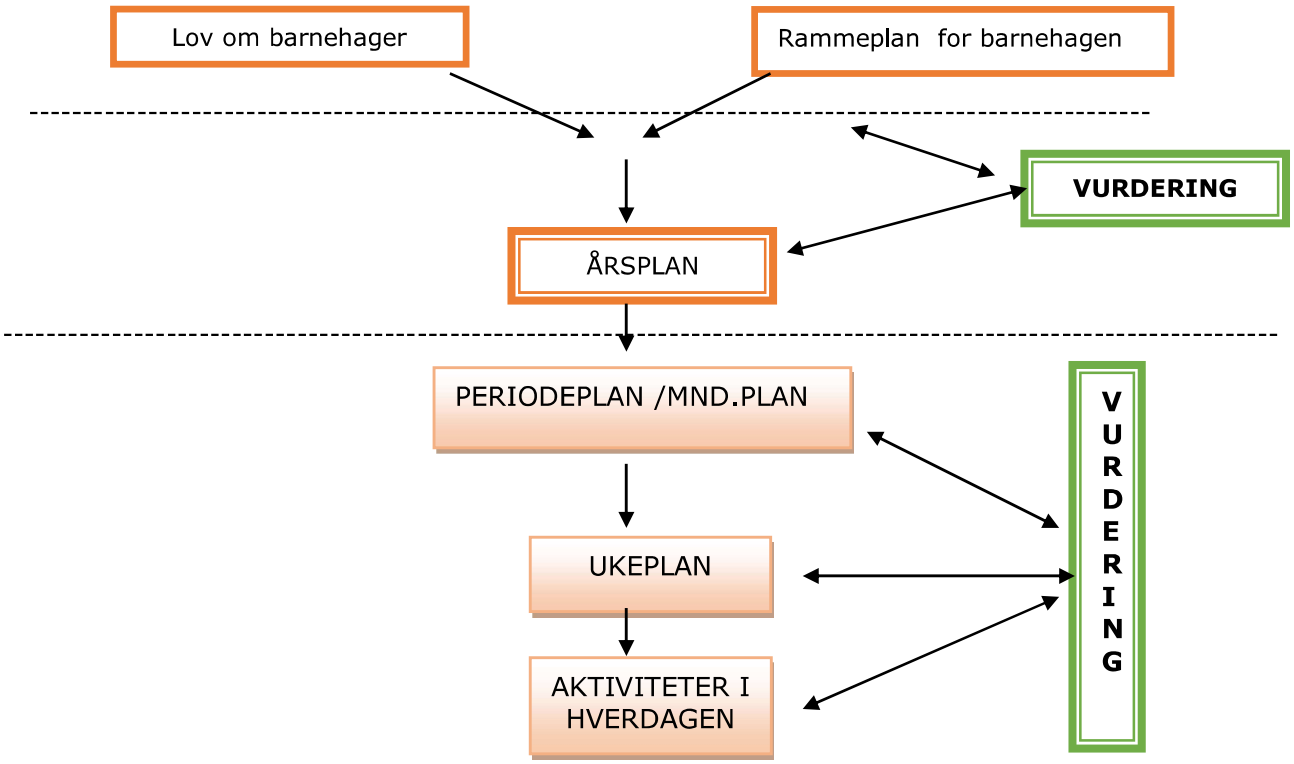
- Foreldremøte - oktober
- Lucia ~ Morran (kl 8) **13.des**
- Sommerfest ~ juni ettermiddagstid, fra kl 15

Planleggingsdager 2018/2019; 13, 14 og 15. august 20**18 +** 31.mai 20**19**

Kap.7 – PLANER – VURDERING - DOKUMENTASJON

Barnhagens årsplan som utarbeides årlig, bygger på den nasjonale rammeplanen. Videre vil periodeplaner og andre planer være en forlengelse av årsplanen. Avdelingene er ansvarlig for å utarbeide periodeplaner med mer detaljert informasjon om mål og innhold.

Sammenheng mellom planverk og vurderingsarbeidet i barnehagen

Skal de planer vi har tjene sin hensikt, er det viktig at det avsettes tid til fortløpende vurdering av den pedagogiske virksomheten. Uten erfaringsgrunnlag har man ingen forutsetning til å iverksette tiltak, gjøre endringer, utvikle og tørre å gå nye veier. Vurdering sikrer at barnehagen utvikles på en bevisst måte, og er en viktig dokumentasjon for oss som pedagogisk virksomhet.
Personalet har avsatt tid til dette gjennom møter og planleggingsdager.

Kvaliteten i det daglige samspillet mellom menneskene i barnehagen er en av de viktigste forutsetningene for barns utvikling og læring. Derfor skal også barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling observeres og vurderes fortløpende. Også samtalen med barna gir oss viktige tilbakemeldinger; deres engasjement og synspunkter.

Vi dokumenterer dette gjennom den daglige tavleposten og den månedtlige Trollpost, begge gis ut til foreldrene via hjemmesiden. Hvert halvår evalueres årpslanen.

De tilbakemeldinger vi får fra foreldrene, enten i skriftlig eller muntlig form, er til stor nytte for oss i vurderingsarbeidet, og i arbeidet for at:

Trollmyra Barnehage skal være

en god barnehage

både for barn, foreldre og personale

